

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS pārbaudes lietā Nr. 2022-53-16B Rīgā

02.12.2022.

Nr. 6-6/39

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība
pasts@jurmala.lv

zināšanai: **Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrija**
pasts@varam.gov.lv

*Par zāliena pļaušanu nekustamajā īpašumā
un īpašumam piegulošā publiskā lietošanā esošā teritorijā*

Tiesībsargs ir izskatījis pārbaudes lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz personas (turpmāk- Iesniedzēja) iesniegumu par nekustamā īpašumā un tam piegulošas Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) īpašumā esošas publiskās lietošanas teritorijā augošas zāles pļaušanu, nepieļaujot, ka tās garums pārsniedz 15 cm.

Faktiskie apstākļi

1. Iesniegumā norādīts, ka Jūrmalas pilsētas domes 2021. gada 25. februāra saistošo noteikumu Nr. 17 “Jūrmalas valstspilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi” (turpmāk – Noteikumi) 4.1.punkts (turpmāk – apstrīdētā norma) nav samērīgs un ierobežo personas tiesības uz īpašumu.

Noteikumu 4.1.punktā noteikts, ka nekustamo īpašumu īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem nekustamajā īpašumā un īpašumam piegulošajā teritorijā ir pienākums ir pļaut zālienu, nepieļaujot, ka zāles garums pārsniedz 15 centimetrus un kūlas veidošanos, veikt ietves tīrīšanu.

Iesniedzēja uzskata, ka “pašvaldība ir tiesīga noteikt īpašumu uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību un sanitārās tīrības uzturēšanu, taču zāle, kas iesniedzējas īpašumā izaugtu garāka par 15 centimetriem nekādi neapdraudētu sabiedrisko drošību un neietekmētu sanitāro tīrību. Ar likumu nav noteikts, ka zāles garums īpašumā nedrīkst pārsniegt 15 centimetrus, tāpēc iesniedzēja uzskata, ka Noteikumu 4.1.punkts nepamatoti ierobežo iesniedzējas tiesības rīkoties ar īpašumu.”¹

¹ Personas 02.06.2022.iesniegums, kas Tiesībsarga birojā 02.06.2022. reģistrēts ar Nr.[..].

2. Jūrmalas valstspilsētas administrācija, “atbildot uz tiesībsarga jautājumu par apsvērumiem un aprēķinu nosakot zāles garumu 15 cm un saistošo noteikumu 4.1.apakšpunkta mērķi, administrācija norāda, ka likuma “Par pašvaldībām” 43.panta pirmās daļas 6.punkts piešķir pašvaldībai tiesības sanitārās tīrības nodrošināšanā un īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas kopšanā iesaistīt arī iedzīvotājus. Atbildīgajai personai ir jāveic pasākumi, lai nepieļautu kūlas vai zāles degšanu, teritorija jāattīra no sausās zāles, kas ir noteikts Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 27. un 28.punktā. Ņemot vērā minēto, saistošajos noteikumos noteiktais 15 centimetru zāles augstums ir samērīgs, lai izpildītu iepriekš minētajos Ministru kabineta noteikumos noteikto.

Turklāt Jūrmalas valstspilsētai ir kūrortpilsētas oficiālais statuss. Līdz ar to saistošo noteikumu 4.1.apakšpunkta mērķis ir panākt sakoptas pašvaldības teritorijas, pilsētvides nodrošināšanu kopumā un ugunsdrošu apkārtni.”²

Tiesībsarga vērtējums

3. Izskatījis iesniegumu attiecībā uz iesniegumā norādīto, tiesībsargs secina, ka apstrīdētā norma ir vērtējama divos rakursos. Proti, par pienākumu uzskot īpašumam piegulošu publiskā lietošanā esošu teritoriju un pienākumu pļaut zāli personas privātpašumā, nepieļaujot, ka tās garums nepārsniedz 15 cm, aizskarot personas tiesības uz īpašumu, kas garantētas Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105.pantā, tiesībsargs sniedz sekojošu viedokli par to.

3.1. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka pašvaldības ir tiesīgas izdot saistošos noteikumus par publiskā lietošanā esošas nekustamajam īpašumam piegulošās teritorijas kopšanu. Proti, pašvaldībai likuma normās ir noteikts tiesisks pienākums gādāt par publiskā lietošanā esošajām teritorijām. Lai nodrošinātu savas autonomās funkcijas izpildi, pašvaldībai ir jānosaka kārtība, kādā šī funkcija tiek pildīta. Nosakot šo kārtību, pašvaldībai ir tiesības un pienākums izvēlēties atbilstošu risinājumu, kas nodrošinātu autonomās funkcijas efektīvu izpildi.³

Tostarp papildus norādāms, “ja pašvaldība izvēlējusies savas autonomās funkcijas izpildi uzlikt īpašniekiem, tai jāuzņemas līdzdalība šīs funkcijas īstenošanā. Arguments, ka pašvaldības budžetā tās autonomo funkciju izpildei vispār nav paredzēti vai arī ir paredzēti nepietiekami līdzekļi, nav atzīstams par iemeslu tam, lai pašvaldība varētu vispār atteikties no līdzdalības piegulošo teritoriju kopšanā un šo pienākumu neierobežotā apjomā uzlikt īpašniekiem.”⁴

3.2. Ievērojot minēto, turpmāk tiek vētīts Noteikumu 4.1.punktā noteiktais pienākums attiecībā uz zāliena pļaušanu teritorijā, kas pieder privātpersonām.

4. Latvijas Republikas Satversmes tiesa (turpmāk – Satversmes tiesa) ir secinājusi, ka visos gadījumos, kad pašvaldība izdod saistošos noteikumus, arī par teritoriju kopšanu, tiem saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 41.panta otro daļu ir jāatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normām — Satversmei, likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem.⁵

² Jūrmalas valstspilsētas administrācijas 26.07.2022. vēstule Nr. [...] “Par zāliena pļaušanu Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā”.

³ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2014.gada 6.novembra spriedums lietā Nr.2013-20-03.

⁴ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2014.gada 6.novembra sprieduma lietā Nr.2013-20-03 secinājumu daļas 13.2.punkts.

⁵ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2004.gada 21.maija spriedums lietā Nr.2003-23-01.

Satversmes 105.pantā nostiprināts, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka Satversmes 105.pants paredz gan īpašuma tiesību netraucētu īstenošanu, gan arī valsts tiesības sabiedrības interesēs ierobežot īpašuma izmantošanu⁶. Satversmes 105.panta pirmais teikums aizsargā personas likumīgi iegūto īpašumu, savukārt otrais un trešais teikums ļauj valstij ar likumu ierobežot īpašuma tiesības sabiedrības interesēs. Tiesības uz īpašumu sevī ietver īpašnieka sociālo pienākumu pret sabiedrību – īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm, un tiesības uz īpašumu var ierobežot saskaņā ar likumu. Satversmes tiesa savā judikatūrā ir atzinusi, ka personas īpašumtiesību ierobežojumus var noteikt, lai nodrošinātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību⁷.

Tiesības uz īpašumu nav absolūtas: īpašumam ir jākalpo sabiedrības interesēm un tiesības uz īpašumu var ierobežot, ja ierobežojumi ir noteikti ar likumu, tiem ir leģitīms mērķis un tie ir samērīgi.

Nav šaubu, ka “nekustamā īpašuma īpašniekam ir jārēķinās ar pienākumiem, kas var izrietēt no īpašuma tiesībām”⁸.

Tāpēc svarīgi konstatēt, pirmkārt, vai ierobežojums noteikts ar likumu. Otrkārt, vai tam ir leģitīms mērķis. Treškārt, vai tas atbilst samērīguma principam.

5. Vērtējot, vai konkrētais īpašuma tiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu, norādāms, ka Satversmes tiesa secinājusi, ka vārds „likums” aptver ne tikai Saeimas pieņemtus likumus, bet arī citus vispārsaistošus (ārējus) normatīvos tiesību aktus, ja vien tie izdoti, pamatojoties uz likumu, publicēti normatīvajos tiesību aktos noteiktā kārtībā, ir pietiekami skaidri formulēti, lai adresāts varētu izprast savas tiesības un pienākumus, kā arī atbilst tiesiskas valsts principiem.⁹

Satversmes tiesa ir norādījusi, ka likumdevējs atsevišķu jautājumu izlemšanu var nodot arī pašvaldību kompetencē. Tātad arī pašvaldības domei pilnvarojuma robežās ir tiesības izdot vispārsaistošus (ārējus) normatīvos tiesību aktus. Tomēr pašvaldības domei nav likumdevēja rīcības brīvības un tā ir tiesīga izdot ārējos normatīvos tiesību aktus tikai likumos noteiktajos gadījumos un apjomā¹⁰. Pilnvarojuma apjoms nosaka to, ciklā pašvaldības dome var rīkoties, izstrādājot un izdodot tiesību normas¹¹.

Ja saistošie noteikumi izdoti pārsniedzot kompetenci vai neievērojot pilnvarojuma robežas, proti, *ultra vires*¹², tad Satversmes tiesa savā praksē tos ir atzinusi par neatbilstošiem Satversmei.¹³

5.1. Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punktā kā viena no pašvaldības autonomajām funkcijām noteikts pienākums gādāt par sanitāro tīrību¹⁴.

⁶ Satversmes tiesas 2002.gada 20.maija sprieduma lietā Nr.2002-01-03 secinājumu daļa.

⁷ Satversmes tiesas 2007.gada 26.aprīļa spriedums lietā Nr.2006-38-03.

⁸ Satversmes tiesas 2018.gada 18.oktobra sprieduma lietā Nr.2018-04-01 20.punkts.

⁹ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2016. gada 12. februāra sprieduma lietā Nr. 2015-13-03 14.punkts.

¹⁰ Sk.,piemēram, Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2002. gada 21. janvāra sprieduma lietā Nr. 2001-09-01 secinājumu daļu.

¹¹ Sk. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2011.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.2010-40-03 10. punktu.

¹² *ultra vires* - lat.val. – “pārsniedzot pilnvaras” jeb “ārpus pilnvarām”.

¹³ Sal.sk. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2014.gada 12.decembra spriedumu lietā Nr. 2013-21-03 un 2016. gada 12. februāra spriedumu lietā Nr. 2015-13-03.

¹⁴ Pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto

Ar likuma "Par pašvaldībām" 14.panta trešajā daļā noteikto¹⁵ pašvaldībām piešķirtas tiesības izdot saistošos noteikumus tostarp autonomās funkcijas - gādāt par sanitāro tīrību - īstenošanai.

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 43.panta pirmās daļas 6.punktu dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, par sanitārās tīrības uzturēšanu un īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas (gājēju ietves, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvji, caurtekas vai zālāji līdz brauktuves malai) kopšanu.

Atbilstoši likuma "Par pašvaldībām" 43.panta pirmās daļas 5.punktam dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu.

Ir konstatējams, ka Noteikumi izdoti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 43. panta pirmās daļas 6.punktu.

5.2. Ministru kabineta Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumu Nr.108 "Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi" 183.punktā definēts, kas secīgi jāraksta norādē, ja pašvaldību saistošo noteikumu projekts sagatavots uz noteikumu pamata.

Lai gan ar normatīvo aktu pašvaldības domei ir piešķirtas tiesības izdot saistošos noteikumus par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu, Noteikumos, paredzot kārtību teritorijas uzturēšanai privātā nekustamā īpašumā, Noteikumu izdošanas pamatojums uzskatāms par neprecīzi un nepilnīgi norādītu.

Konkrētajā gadījumā tiesībsarga ieskatā nav prezumējams, ka Noteikumi ir pieņemti *ultra vires*, taču **Noteikumos nepilnīgi norādītā atsauce uz normatīvajos aktos sniegto deleģējumu ir uzskatāma par labas pārvaldības principam neatbilstošu rīcību un Noteikumos norādītā atsauce attiecībā uz normatīvajos aktos sniegto deleģējumu būtu precizējama.**

5.3. Jūrmalas valstspilsētas administrācija, atbildot uz tiesībsarga jautājumu par apsvērumiem un aprēķinu, nosakot zāles garumu 15 cm un Noteikumu 4.1.apakšpunkta mērķi, ir norādījusi uz Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.238) 27. un 28.punktu.

5.3.1. Kā mērķis ugunsdrošības nodrošināšana pats par sevi būtu uzskatāms par leģitīmu, taču ir vērtējams, vai normatīvie akti ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā piešķir pašvaldībai tiesības pieņemt saistošos noteikumus kūlas novēršanai nekustamajā īpašumā, jo Noteikumi paredz administratīvo atbildību par Noteikumu 4.1. punkta neievērošanu. Proti, Noteikumu 8.punktā noteikts, ka par 4.punktā noteikto prasību neievērošanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajām personām no 2 līdz 100 naudas soda vienībām, bet juridiskajām personām no 2 līdz 300 naudas soda vienībām.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka no likuma "Par pašvaldībām" 43.panta pirmās daļas 4.punktā ietvertā formulējuma „ja tas nav paredzēts likumos” izriet, ka pašvaldības ir tiesīgas izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, vienīgi gadījumos, kad likumdevējs nav noregulējis attiecīgus jautājumus un nav arī tam pilnvarojis citu subjektu.¹⁶

5.3.2. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 7.pantā noteiktie pašvaldību uzdevumi ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā ir šādi:

teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).

¹⁵ Savu funkciju izpildes nodrošināšanai likumā noteiktajos gadījumos pašvaldības izdod saistošus noteikumus.

¹⁶ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2014.gada 12.decembra sprieduma lietā Nr. 2013-21-03 12.punkts.

1) nodrošināt pašvaldības ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu darbinieku apmācību;

2) atbalstīt brīvprātīgo ugunsdzēsēju organizāciju veidošanu pašvaldības teritorijā;

3) atbalstīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Valsts meža dienesta darbību pašvaldības teritorijā, nodrošināt ugunsgrēku dzēšanai nepieciešamā ūdens izmantošanu bez maksas, kā arī atbilstoši iespējām sniegt materiālu un tehnisku palīdzību.

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 12.pantā¹⁷ likumdevējs deleģējumu Ministru kabinetam noteikt prasības ugunsdzēsības un ugunsdrošības jomā.

Noteikumos Nr.238 ir noteiktas vispārīgās ugunsdrošības prasības teritorijā. Nekustamā īpašuma īpašnieka kā atbildīgās personas¹⁸ pienākumos saskaņā ar Noteikumu Nr. 238 28.punktu ietilpst veikt pasākumus, lai teritorijā nenotiktu kūlas vai zāles degšana¹⁹.

Valsts ugunsdrošības uzraudzību objektos veic amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm.²⁰

Administratīvā atbildība par pārkāpumiem ugunsdrošības jomā ir paredzētā Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma IV nodaļā.

Tiesībsargs atzīmē, ka kūla ir pērnā gada zāle, kas ir saglabājusies nenopļauta kopš rudens. Administratīvā atbildība par pasākumu veikšanu, lai nenotiktu kūlas degšana, ietver atbildību par pasākumu īstenošanu, lai kūla neveidotos.

Teritorija ir jākopj savlaicīgi, kad aug zāle un to var nopļaut. Aplama būtu situācija, ja, piemērojot apstrīdēto normu, personai būtu pienākums pļaut kūlu zem sniega segas.

Tādējādi ir secināms, ka likumdevējs nav piešķīris pašvaldībām kompetenci pieņemt saistošos noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par kūlas veidošanos.

5.4. Likumdevējs ir deleģējis Pašvaldībai izdot saistošos noteikumus tikai saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 43. panta pirmās daļas 4., 5. un 6.punktu.

Tiesībsargs secina, ka **apstrīdētā norma tiktāl, ciktāl tā paredz administratīvo atbildību par kūlas veidošanās pieļaušanu, ir pieņemta *ultra vires* un nevar būt spēkā.**

6. Noskaidrojot apstrīdētajā normā noteiktā pienākumu pļaut zāli nekustamajā īpašumā leģitīmo mērķi, atkārtoti atzīmējams, ka Jūrmalas valstspilsētas administrācija ir norādījusi uz pienākumu gādāt par sanitāro tīrību un nodrošināt sakoptu pilsētvidi un Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 27. un 28.punktu. Noteikumu 4.1.punktā noteiktais “nekustamajā īpašumā [...] ir pienākums ir pļaut zālienu, nepieļaujot, ka zāles garums pārsniedz 15 centimetrus un kūlas veidošanos” esot saistīts ar kūlas veidošanās nepieļaušanu.

Tā kā tiesībsargs uzskata, ka apstrīdētā norma tiktāl, ciktāl tā paredz administratīvo atbildību par kūlas veidošanās pieļaušanu, nav tiesiska, tad turpmāk tiek vērtēts vienīgi,

¹⁷ Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 12.pants: “Prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas, neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas nosaka Ministru kabinets”.

¹⁸ Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 9.panta pirmajā daļā paredz, ka “par ugunsdrošību objektā ir atbildīgs ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašnieks (valdītājs) vai pārvaldnieks, ja tas paredzēts pārvaldīšanas līgumā, bet iznomātā (izīrētā) vai lietošanā nodotā ēkā, būvē, to daļās vai zemesgabalā par ugunsdrošību ir atbildīgs nomnieks (īrnieks) vai cits lietotājs, ja tas paredzēts līgumā”. Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 2.1. punktā noteikts, ka “atbildīgā persona - Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 9. pantā noteiktais tiesību subjekts”.

¹⁹ Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 28. punktā noteikts: “Atbildīgā persona veic pasākumus, lai teritorijā nenotiktu kūlas vai zāles degšana”.

²⁰ Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 13.panta pirmā daļa: “Valsts ugunsdrošības uzraudzību objektos veic amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm”.

vai apstrīdētā norma ir satversmīga attiecībā uz noteikto atļauto zāles garumu nekustamajā īpašumā.

Noteikumu Paskaidrojuma rakstā norādīts, ka “šāds pienākums personām tiek uzlikts sabiedrības interesēs – lai nodrošinātu sakoptu pilsētvidi, kā arī novērstu iespējamus draudus personu veselībai un dzīvībai, kas varētu tikt apdraudētas nesakopty īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas gadījumā.”

Ievērojot teikuma gramatisko uzbūvi, secināms, ka noteikt zāles pļaušanu tā, lai tā nepārsniedz 15 cm ir paredzēts, lai nodrošinātu sakoptu pilsētvidi.

Sniedzot viedokli Satversmes tiesai lietā Nr. 2013-20-03 par īpašumiem piegulošo publiskā lietošanā esošo teritoriju sakopšanas pienākumu, tiesībsargs ir norādījis, ka ir “atzīstams, ka šāds pienākums personām tiek uzlikts sabiedrības interesēs – lai nodrošinātu sakoptu pilsētvidi, kā arī novērstu iespējamus draudus personu veselībai un dzīvībai, kas varētu tikt apdraudētas nesakopty īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas gadījumā.”²¹

Tiesībsarga ieskatā sakopta pilsētvide, kas vienlaikus nozīmē arī sanitāro tīrību un sabiedrības drošību, ir atzīstams par leģitīmu mērķi.

7. Vērtējot apstrīdētās normas samērīgumu, proti, vai ir samērīgi noteikt pienākumu pļaut zāli nekustamajā īpašumā, lai tās garums nepārsniegtu 15 cm, atbilstoši Satversmes tiesas praksei ir vērtējams, vai apstrīdētā norma ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai, vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai un vai Pašvaldības rīcība ir atbilstoša.

7.1. Nav šaubu, ka nosakot nekustamā īpašuma īpašniekam pienākumu pļaut zāli tā, lai tās garums nepārsniedz 15 cm, mērķis sakopta pilsētvide tiek veicināts.

7.2. Analizējot alternatīvu līdzekļu esamību, akcentējams, ka arī Jūrmalas pilsētas administrācija nav sniegusi skaidrojumu, kāpēc tieši līdz 15 cm zāles garums nekustamajā īpašumā ir noteikts sanitārās tīrības un sakoptas pilsētvīdes nodrošināšanai.

7.3. Lai vērtētu, vai Pašvaldības rīcība ir atbilstoša, ir izsverams, vai sabiedrības ieguvums ir lielāks, nekā nekustamo īpašumu īpašniekiem ar apstrīdēto normu noteiktais viņu tiesībām un likumiskajām interesēm nodarītais zaudējums.

Proti, Noteikumos nav noteikts, ka 15 cm ir vidējais pieļaujamais zāles garums, tāpat arī nav diferencēts pieļaujamais zāles garums atkarībā no tā, vai teritorija ir vai nav nožogota.

Tiesībsargs jau iepriekš ir konstatējis, ka 15 cm ir vidējais pieļaujamais zāles garums, ko ir izvēlējušās Latvijas pašvaldības, tomēr atsevišķas Latvijas valstspilsētas, piemēram, Valmiera, Liepāja, Ventspils, ir noteikušas, ka pļaušana nožogotās teritorijās nozīmē zāles pļaušanu, uzturot to 5 – 40 cm garumā, nepieļaujot zāles vidējo garumu virs 40 cm.

Tāpat arī tiesībsargs nav guvis pārliecību, ka, pieņemot Noteikumus, būtu vērtēts, vai ir diferencējams pieļaujamais zāles garums atkarībā no nekustamajam īpašumam teritorijas attīstības dokumentā noteiktā atļautā/plānotā teritorijas izmantošanas veida, t.i., funkcionālā zonējuma.

7.4. Līdz ar to tiesībsarga ieskatā **Noteikumu 4.1. punkts neatbilst samērīguma principam.**

²¹ Tiesībsarga viedoklis Latvijas Republikas Satversmes tiesai 2014.gada 24. aprīlī vēstulē Nr.1-6/4 “Par viedokli lietā Nr.2013-20-03” lietā Nr. 2013-20-03.

Tiesībsarga rekomendācijas

8. Ievērojot iepriekš minēto un pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 25.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu, samērīguma un labas pārvaldības principu, tiesībsargs aicina Pašvaldību:

- 1) precizēt Noteikumos atsauci uz normatīvajos aktos sniegto deleģējumu.
- 2) grozīt Noteikumu 4.1.punktu, ievērojot, ka Pašvaldībai nav deleģējuma noteikt administratīvo atbildību par kūlas veidošanās pieļaušanu;
- 3) grozīt Noteikumu 4.1.punktu, izvērtējot 7.3.punktā sniegtos apsvērumus.

Tiesībsarga rekomendācijas izpildīt sešu mēnešu laikā, vai arī pārstrādājot Noteikumus saskaņā ar Pašvaldību likumu, kas stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

Tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu